

La tribuna

Marc pressupostari sense ordre ni concert

El model fiscal de DA perjudica l'homologació d'Andorra

JAUME
Bartumeu

La vigília del dia dels Sants Innocents em deien que un conseller general de DA assegurava que el marc pressupostari era «...un instrument eficaç i rigorós per a la gestió pressupostària». Efectivament, Sants Innocents!

Malgrat que algun conseller general de DA vagi tres llunes endarrerit aquest desembre del 2017, tres anys després d'haver forçat el dia 27 de novembre del 2014, l'adopció al Consell General de l'anomenada llei de la regla d'or –sempre copiant mimèticament Espanya– els responsables de DA han hagut de reconèixer, amb la boca petita, que la seva llei no funcionava.

El ministre de Finances va dir a la comissió legislativa que caldrà modificar la llei d'estabilitat financera i també ho ha declarat el cap de Govern, **Toni Martí**.

Ho deia l'editorial d'EL PERIÒDIC D'ANDORRA del 21 de desembre del 2017: la llei de la regla d'or ha tingut un recorregut molt curt.

Val a dir que ja els havíem avisat. En la sessió del Consell General del 18 de setembre del 2014, exposant en representació d'SDP els motius que ens portaven a no prendre en consideració la proposició de llei de DA, vaig dir que aquesta llei representava un «atac sense precedents a la separació de poders i a la delimitació de competències entre les diferents institucions».

El que DA pretenia el 2014, més enllà de seguir fil per randa la aplicació a Andorra de la política conservadora de **Mariano Rajoy**, era limitar la recaptació impositiva directa per acontentar la part dels seus votants que no volien un impost sobre la renda a Andorra.

Per això no podíem votar una còpia matussera d'una llei espanyola, la Ley Orgánica de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financie-

ra, del 27 d'abril del 2012.

La llei confon desviació pressupostària amb malbaratament dels cabals públics.

La desviació pressupostària és, sempre, la conseqüència d'una actuació política del Govern que té al seu càrrec la gestió de les finances de l'Estat.

Si la desviació no és compartida es poden demanar responsabilitats polítiques però no és admissible introduir per sobre de les institucions constitucionals el control d'un tribunal econòmic, i sobretot polític, sense cap control democràtic.

AL CAPDAVALL el que pretenien era prohibir o, si calgués, sancionar a posteriori la lliure elecció ciutadana d'un programa polític que comporti més despesa pública i endeutament. Dit altrament, pretenien delimitar l'abast dels programes polítics que es poden presentar a les eleccions generals.

No podíem votar una còpia matussera d'una llei espanyola, la Ley Orgánica de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera

Tant és així que amb la llei d'estabilitat financera, que no funciona, DA ha intentat limitar el pes de la imposició directa en els ingressos de l'Estat.

En rebutjar aquesta proposta, el 18 de setembre i el 27 de novembre del 2014, davant el Consell General vaig exposar tres crítiques principals. Penso que són encara plenament vigents.

Primera: les preferències dels ciutadans varien al llarg del temps. El sistema democràtic permet que, de manera periòdica, els ciutadans manifestin lliurement aquestes preferències tot escollint als seus representants polítics. Cada govern triarà quines despeses vol dur a terme i

amb quina combinació d'impostos les finançarà. Limitar el pes dels impostos directes de l'administració general per llei, quan precisament es vol garantir la sostenibilitat de les finances públiques, és absurd.

Segona: els impostos directes tenen un comportament anticíclic molt més important que els impostos indirectes. En un context de creixement econòmic, per tant, la seva recaptació creix més que l'economia, fet positiu des d'un punt de vista econòmic. A més, aquest creixement és automàtic, és a dir, sense necessitat d'incrementar els tipus impositius, per l'evolució de les bases de tributació (rendes o beneficis), la recaptació augmenta. Aques-

EL PERIÒDIC

ta característica fa que es consideri un bon estabilitzador automàtic de l'economia.

Tercera: amb aquesta iniciativa DA va posar de manifest un desconeixement profund del funcionament de l'economia i del comportament dels agents econòmics perquè, finalment, un impost directe pot tenir exactament el mateix efecte que un impost indirecte, amb independència de qui estigui obligat, des d'un punt de vista legal, al seu pagament. Si, com a conseqüència d'un impost de societats del 10%, una empresa pot incrementar els preus dels seus productes un 10%, l'impost de societats, realment és suportat pels seus clients i no per la societat, encara que legalment qui paga l'impost és aquesta darrera. La societat trasllada l'impost als seus clients.

Un exemple clar de la diferència entre legalitat i incidència real dels impostos la tenim amb el que va succeir amb l'aprovació d'un tipus reduït en l'IGI per les estacions d'esquí i pel termolúdic. Una baixada en el tipus de l'IGI no va implicar una baixada en el preu final pagat pels consumidors, perquè en termes econòmics, la baixada va beneficiar només les empreses, tot i que legalment la quota d'IGI suportada pels consumidors era més baixa.

En definitiva, contràriament a les barbaritats que hem pogut escoltar i llegir els darrers dies del 2017, el model fiscal que defensa DA perjudica una correcta homologació d'Andorra. Ho demostra la inclusió d'Andorra en una nova llista grisa, la de la Unió Europea, de països poc col·laboradors.

Andorra figura en la llista pel model de DA, el mal model fiscal de la imposició directa, farcit d'exempcions, forats i esclertes que fan baixar –o fins i tot a voltes desaparèixer– el tipus del 10% que ens permetia aquella homologació.

De tan competitiu que pretenien ser ens han abocat a la inseguretat jurídica que fa fugir els inversors internacionals que demanen seriositat i seguretat. ≡

President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra